

Hari kotar i švedikani gimnaziakiri škola



Skolverket

Sa e ternen ki Švedia so završindže i fundalnikani škola isi hako/pravo ki jekh trineberšengiri gimnazikani edukacia. E gimnaziakiri edukacia dela jekh šukar temeli baši zanateskiri buti, produžime studie, lično buvlipa hem jekh aktivnikano učestvuiba ko drštveno dživdipe.



18 nacionalnikane programia

E školakoro kanuni/zakoni so ikילו ko 1 juli, 2011 usporedinela bizavisno hem javno gimnazikane škole.

Isi 18 nacionalnikane programia ki gimnazikani škola, 12 zanateskere programia hem 6 fakultetikane - pripremno programe. Sa o programe ki gimnazia tane trineberšengere. Palo jekh zanateskiri programa o učenikia ka oven pošukar spremime ko zanateskoro dživdipa hem i edukacia ka saikerel baro kvaliteti hem ka ingarel ko jekh sposobno zanatluko. Pali i edukacia ka ovelpe šaipe direktno te podžinelpe ko zanateskoro drumo. Sa e učenikon ki jekh zanateskiri programa isto ka ovel šaipe te postigninel osnovno fakulteteskoro kompetentnost dok džala ki gimnazia. Te šaj te postigninelpe akava valjani o učeniko te odbirinel kursia so dela osnovno fakulteteskoro kompetentnost. Palo jekh fakulteteskoro pripremno programa o učenikia sa oven spremno ko fakultetikane studie.

Osim akava isi panda pandž introdukcikane programia e učenikonge so nae kompetentno ki jekh nacionalnikani programa.

Ko disave škole isi edukacie so razlikuinenape taro o nacionalnikane programe: posebno variacie, razno dršavno regrutikane edukacie hem nacionalnikane priznaime sportsko edukacie (NIU).

Kompetenciakoro rodibe ki gimnaziakiri škola

E kompetenciakere pravilia te šaj te podžinelpe jekh gimnaziakiri edukacia razlikuinelape maškar e zanateskiri programa hem e fakulteteskiri pripremno programa.

Te šaj te khuvelpe ki jekh nacionalnikani programa bez obzir dali tani zanateskiri ja fakulteteskiri pripremno programa e učeniko mora te ovel ocena ki švedikani čhib sar dujto čhib, anglikane hem matematika.

E zanateskere programake rodelape panda pandž ocene, odova i sa ukupno ovto. E fakulteteskere pripremno programake rodelape ocene ko panda enja predmetia, znači ukupno dešuduj.

Ki ekonomikani – hem opšttestvenonaučno programa hem humanistikani programa valjani štar taro enja ocenime premetia te oven tari geografia, historia, opštenstvenopriroda hem i religia. E naučno – hem tehnikani programake valjani trin taro aver enja premetia te oven ocenime tari biologia, fizika hem hemia. E estetikane programake tane odola enja avera predmetia korkorobirime.

Disave edukacie ko odola estetikane thana, špicastikane edukacie hem sportikane programe, šaj te ovel olen posebno primibaskoro rodibe hem disavo far testia.

Introdukciakoro program

Pandž različno introdukciakere programia ka den biovlastime učenikonge neve šaipe.

Via i programa o učeniko šaj te ovel kompetentno ki jekh nacionalnikani programa, te spreminelpe e bučakere pazareske ja te džan ponodori ki aver edukacia

ODOLA PANDŽ INTRODUKCIAKERE PROGRAME

Preparand/podgotvinelno edukacia

Usmerimoprogramakoro individualnikano izbor

Zanateskiri introdukcia

Individualnikani alternativa

hibjakiri introdukcia

Diplomakoro cili

Sako programake isi diplomakoro cili. E diplomakere cilia ka oven sar jekh temelni planiribaske i edukacia hem predaibaske taro e učenikoskoro jekhto dive ki programa. Ola ka vodinen i edukacia hem e gimnaziakiri bučakoro formiriba hem saikeriba.

Kursia hem predmeteskere plania

I švedikani gimnaziakiri škola tari kursiformirimi. Odova značinela so o učenikia ka sikljon jekh ja buteder taro odola razno predmetia so i programa saikerela. Ko buteder kursia isi 100 poenja so odgovorinena cirka štar kurkengere pherdevakteskere studie. E gimnaziakere školakere predmetia hem odola razno kursengere saikeriba hem džanipaskoro rodiba opišinenape ko predmetengere plania so vodanela i nastava.

E programakiri struktura

E gimnaziakere barabarikane predmetia tane o predmetia so sa e gimnaziakere učenikia sikljona: Akala tane anglikane, historia, gimnastika hem sastipa, matematika, upoznaibe i priroda, religia, upoznaibe o društvo hem švedikane ja svedikane sar dujto čhib. O učenikia studirinena e gimnaziakere barabarikane predmetia ko varirimo baripe ko odola različime programe.



Preku akala gimnaziakere barabarikane predmetia sako programa saikerela avera barabarikane programakere predmetia, so sa o učenikia ki jekh specifikani programa sikljona. Ola e programake dena posebno pečati/obeležiba.

Sa o programe osim sastipaskiri - hem arakhibaskiri programa isi avera pravcia so o učeniko šaj te odbirinel. Ki sako programa isto razno kursia ko jekhe programa-koro specializiribe. Ki edukacia isto računinelape jekh individualnikano izbor. Ko individualnikano izbor ki zanateskiri programa i škola ka nudinel kursia so rodenape ko fakulteteskere osnovno kompentacie. Ko sa o programe e učeniko ka ovel šaipe te sikljol hemhari estetikano kursi, jekh kursi ki gimnastika hem sastipe ko odova individualnikano izbor.

Ko edukaciakere sa o programe računinenape isto e gimnaziakiri buti, so ko kratko pregledinela i edukacia ki programa. E gimnaziakiri buti mora te ovel ocenimi te šaj o učeniko te ljel pli diploma.



Čirakoskiri/praktikanteskiri edukacia

Ki zanateskiri programa isi šaipe te odbirinelpe jekh gimnaziakiri praktikantikani edukacia. Jekh učeniko so odbiranela te džal ki praktikantikani edukacia nakhavela o pobaro kotor tari i edukacia ko jekh ja hembut bučakere thana. E praktikanteskere edukacia isi isto cili hem džanipaskoro rodibe sar odoja edukacia so isi ko škole.

Te šaj te zorarelpe o sorabotibe maškar e gimnaziakere zanateskere programe hem e bučakoro dživdipa isi hem nacionalnikane hem lokalno programakoro godidejbe.

Duj vrste diplome

Jekh učeniko so završinela jekh gimnaziakiri programa šaj te ljel gimnazikani diploma. Jekhe zanateskere diplomake valjani e učeniko te ovel 2 500 poenja so taro odola 2 250 valjani te oven ocenime. E učeniko valjani te ovel ocena ko švedikane 1, ja švedikane saj dujto čhib 1, anglikane 5 hem matematika 1. Jekh rodibe isto tano e učeniko te ovel ocene ko 400 poenja taro e programakere barabarikane predmetia hem jekh ocenimi gimnaziakiri buti. O učeniko šaj te ljel zanateskiri diploma hem tari praktikantengiri edukacia hem tari školakiri ikerdi zanateskiri edukacia.

Jekhe fakulteteskere pripremno diplomake valjani e učeniko te ovel 2 500 poenja so taro odola 2 250 valjani te oven ocenime. E učeniko ka ovel ocena ko švedikane 1, 2, 3 ja švedkane sar dujto čhib 1, 2 ja 3, anglikane 5 ja 6 hem matematika 1. Isto e učeniko ka ovel ocenimi gimnaziakiri buti.

Jekh fakulteteskiri pripremno diploma dela osnovno kompetencia fakulteteske. Jekh zanateskiri diploma hem ocenime predmetia ko švedikane 2 ja 3 alternativikano švedikane saj dujto čhib 2 ja 3 hem anglikane 6 dela isto osnovno fakulteteskiri kompetencia.

Sa e učenikon ki zanateskiri programa isi hako te džan ko kursia so rodenape bašo osnovno fakulteteskiri kompetencia.

Čitin panda baši i kompetencia ko fakultetikane studie ko [HYPERLINK "http://www.skolverket.se"](http://www.skolverket.se) www.skolverket.se telo Förskola & skola. Palo odova Gymnasieutbildning.

Upro i osnovno kompetenciakoro rodiba često rodelape ocene ko kursia so isi olen posebno značibe ki rodimi edukacia, so akharelape posebno kompetencia.

Jekh učeniko so na reslja dži o rodiba e gimnaziakere diplomake namesto diplomakoro dokaz ka ljel studiribaskoro dokaz.

Firmarluko

Firmarluko ka beležinelpe ki soro gimnaziakiri škola. Ki sako programa isi šaipe e učenikonge te horkerenpe ko firmarluko. Firmarluko šaj te ovel hem te phravelpe hem te ingarelpe firma, hem te ovelpe kreativno, te ljelpe iniciativa, te dikhenpe o šaipe hem te rešinenpe problemia.



E ocenhengiri skala

E ocenhengere skala isi označibe A-F, kote so e A isi hembari ocena hem E isi hemtikni ocena. F značinel so e učeniko nae ocena. O učeniko ka dobinel ocena ko sako završimo termini. Nacionalnikano džanipaskoro rodibe isi e ocenakere skalake E, C hem A.

Jekh kotor tari Evropa

I švedikani gimnaziakiri škola spoinelape ko odola evropakere kvalificiakere sistemia. O cili tano te anglekerel e manušengoro phiriba maškar o phuvlja hem te lokljarel e sorodživdipaskoro sikljojba.

Edukacia phurenge

E komunakiri edukacia phurenge ko gimnazikano nivo ka ovel isto predmeteskere plania hem džanipaskoro rodiba sar i gimnaziakiri škola. Isto i edukacia e phurenge ka ovel fleksibilno hem te pasuinel e phure učenikoskere potrebake.

Odola 18 Programe

ZANATESKERE PROGRAME

- Čhave – hem rekreacia programa
- Izgradba programa
- Elektriķa– hem energetikani programa
- Vozilo – hem transporti programa
- Trgovia – hem administracia programa
- Zanateskiri programa
- Hoteli – hem turizmi programa
- Industrianitehnikani programa
- Natura programa
- Restoranti – hem prehranbeno proizvodengiri programa
- Vodovod – hem izgradba programa
- Sastipaskiri – hem arakhibaskiri programa

Fakulteteskiri Spremibaskiri Programa

- Ekonomia programa
- Umetnost/estetikani programa
- Humanistikani programa
- Naučno programa
- Opštenstvenonaučno programa
- Tehnika programa



I informacia ko akava peĉatimo ŝej isi isto nakhavdo ki
minoritetikani ĉhib hem ko avera avriavutne manuŝengere
ĉhibja.

O nakhavdipe ko avera ĉhibja isi ko pdf-fajli ko skolverket.
se ki publikaciakirikompjutereskiri baza.

ISBN: 978-91-86529-87-1
Grafisk form: AB Typoform
Foto: Michael McLain

Skolverket